

List of Signatures

Page 1/1

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger Helse Nord RHF.pdf

Name	Method	Signed at
Hauge, Tone Helen	BANKID	2026-06-19 12:55 GMT+02
Ingebrigtsen, Tor	BANKID	2026-06-19 09:50 GMT+02
Rafaelsen, Rune Gjertin	BANKID	2026-06-18 19:38 GMT+02
Larssen, Harald	BANKID	2026-06-18 18:08 GMT+02
Skare, Hanne Elise	BANKID	2026-06-18 20:10 GMT+02
Kemi, Marit Mikkelsdatter	BANKID	2026-06-23 16:56 GMT+02
Lind, Marit	BANKID	2026-06-18 22:44 GMT+02
Isaksen, Anne-M S	BANKID	2026-06-19 08:23 GMT+02
Alterskjær, Sissel Viola	BANKID	2026-06-22 08:53 GMT+02
Alskog, Gunnar	BANKID	2026-06-19 12:52 GMT+02
Jenssen, Martin A Øien	BANKID	2026-06-19 09:03 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: FF72DF2FBDA241D1B3258B8EADC78B7D

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Helse Nord RHF 2025

juni 2026

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
FF72DF2FBDA241D1B3258B8EADC78B7D

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Organisering og driftsområder i Helse Nord RHF	4
2.1	Organisering og driftsområder	4
2.2	Interne retningslinjer for arbeidsforhold og menneskerettigheter.....	5
2.3	Interne retningslinjer for etterlevelse av åpenhetsloven.....	6
3	Anskaffelser i Helse Nord RHF	7
3.1	Anskaffelsespraksis	7
3.2	Seksjon for innkjøp	7
3.3	Seksjon for eksterne helsetjenester	8
3.4	Sykehusinnkjøp HF.....	8
3.5	Sykehusbygg HF.....	10
4	Kartlegging og risikovurdering.....	10
4.1	Kartlegging av produkter, tjenester og samarbeidspartnere	10
4.2	Kategorisering av anskaffelser.....	11
4.2.1	Reiser, overnatting og konferansetjenester	11
4.2.2	IKT-produkter og systemer	11
4.2.3	Mat, drikke, tekstiler og velferdstiltak.....	11
4.2.4	Lokaler, kontorrekvisita, forbruksmateriell og møbler	12
4.2.5	Helsetjenester	12
4.2.6	Konsulenttjenester	12
4.2.7	Samarbeidspartnere	12
4.3	Risikovurdering	13
4.4	Funn som følge av risikovurdering.....	13
4.5	Tiltak for å stanse, redusere og forebygge	14
4.6	Kontaktinformasjon	15

1 Innledning

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft 1. juli 2022. Virksomheter som er omfattet av åpenhetsloven skal redegjøre for sine aktsomhetsvurderinger årlig innen 30. juni, jf. åpenhetsloven §§ 2, 3 og 5.

Spesialisthelsetjenesten drives av de fire regionale helseforetakene Helse Nord, Helse Midt-Norge, Helse Vest og Helse Sør-Øst. Tjenesten består blant annet av somatisk sykehusbehandling, institusjoner og tilbud innen psykisk helsevern, rusbehandling, rehabilitering og radiologi. Noen oppgaver, som for eksempel innkjøp, pasientreiser og luftambulansetjenester koordineres av felleseide nasjonale helseforetak som de fire helseregionene eier sammen. Helseforetak og felleseide helseforetak er som selvstendige rettssubjekter omfattet av åpenhetsloven og publiserer egne redegjørelser for aktsomhetsvurderinger på egne nettsider. I tilfeller hvor anskaffelsene gjøres via felleseide helseforetak (Sykehusinnkjøp HF, Sykehusbygg HF mfl.), vil oppfølging etter åpenhetsloven som hovedregel følge den part som setter betingelser for anskaffelsen.

Staten stiller krav og forventninger til at virksomhetene de eier skal opptre ansvarlig, være ledende i sitt arbeid med å ivareta menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, redusere sitt klima- og miljøavtrykk, samt forebygge økonomisk kriminalitet. Statens krav og forventninger er nedfelt i Eierskapsmeldingen: Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap, Stortingsmelding 6 (2022-2023).

Spesialisthelsetjenesten forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet, og har en forpliktelse overfor samfunnet i å forvalte disse ressursene på en bærekraftig måte. Samfunnsansvaret handler om hvordan spesialisthelsetjenesten løser sitt samfunnsoppdrag i samspill med andre, og hvordan vår virksomhet påvirker mennesker, miljø og samfunn. Styrene i de regionale helseforetakene har vedtatt *Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar* som beskriver hvilke rammer og føringer som gjelder for området, og hvordan spesialisthelsetjenesten arbeider med samfunnsansvaret.

Formålet med aktsomhetsvurderingene er å få oversikt over og vurdere risiko for om det skjer brudd på menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, både internt i foretaket og hos leverandørkjeder og forretningsforbindelser. En aktsomhetsvurdering er en arbeidsmetode for å kartlegge og gjøre greie for faktiske og mulige negative konsekvenser virksomheten har for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Helse Nord RHF er pliktig til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven § 4. Aktsomhetsvurderinger utføres i henhold til OECDs systematikk for aktsomhetsvurderinger. Helse Nord RHF's redegjørelse for aktsomhetsvurderinger gjelder for regnskapsåret 2025.

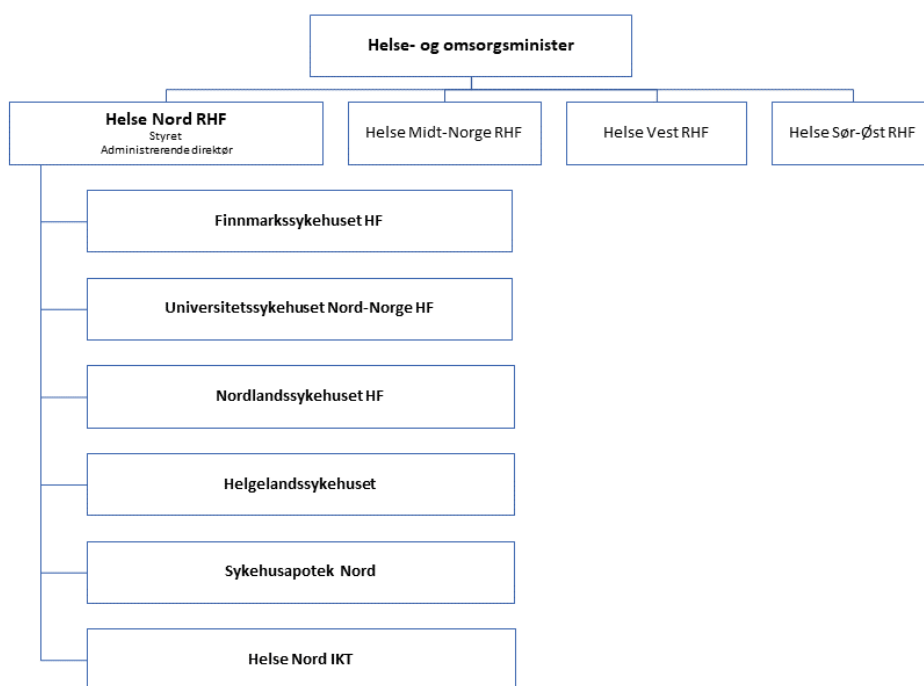

2 Organisering og driftsområder i Helse Nord RHF

2.1 Organisering og driftsområder

Helse Nord RHF har ansvar for spesialisthelsetjenesten i Nordland, Troms og Finnmark, og på Svalbard. Den tjenesteytende virksomheten og støttefunksjoner er organisert i seks helseforetak eid av Helse Nord RHF, hvorav fire er helseforetak (HF) som tilbyr pasientbehandling. Sykehusapotek Nord HF leverer legemidler og farmasøytiske tjenester til sykehusene i regionen og salg av legemidler til privatkunder og Helse Nord IKT HF som har ansvaret for drift, forvaltning og utvikling av felles IKT-systemer for alle sykehusene og helseforetakene i Helse Nord.

Foretaksgruppen hadde i 2025 gjennomsnittlig 16.015 årsverk. Helse Nords verdigrunnlag er: *kvalitet, trygghet, respekt og lagspill*. *Kvalitet, trygghet og respekt* er nasjonale verdier for spesialisthelsetjenesten. Gjennom godt *lagspill* skal vi bidra til en spesialisthelsetjeneste som lever opp til verdiene. Foretaksgruppen er organisert på følgende måte:

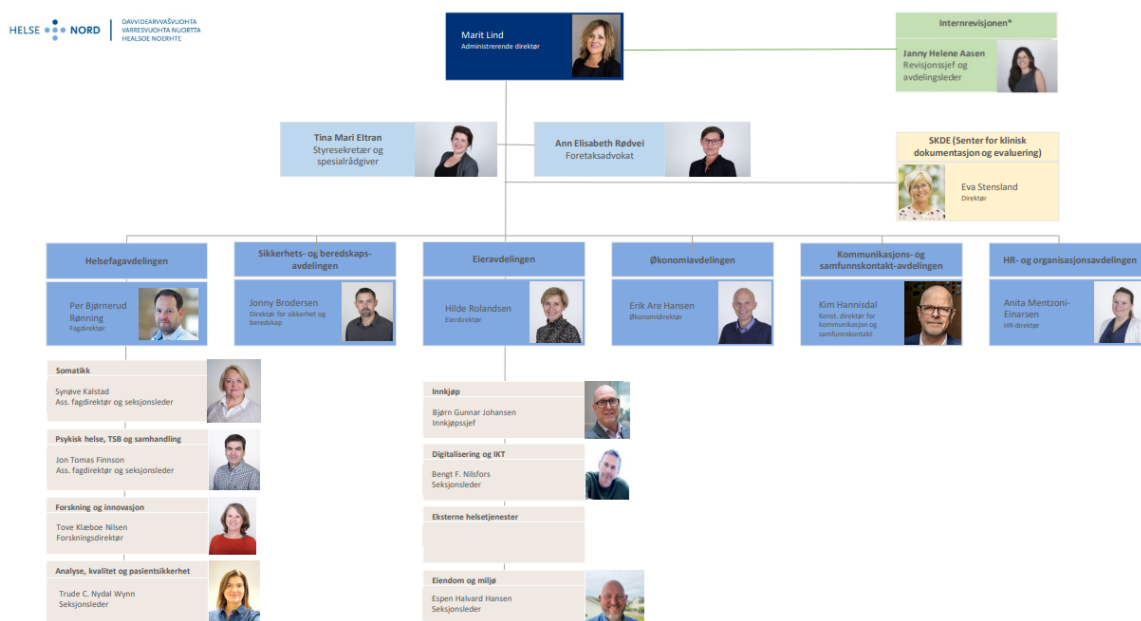
Organisasjonskart foretaksgruppen

Regionale helseforetak har et overordnet ansvar for å iverksette nasjonal helsepolitikk, legge til rette for pasientbehandling, forskning og undervisning, utdanning av helsepersonell, opplæring av pasienter og pårørende, samt utvikling av medisinsk praksis, pleie og kompetanseutvikling. Helse Nord har et særlig ansvar for å sørge for likeverdige spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen. Dette innebærer å ivareta strategisk videreutvikling av spesialisthelsetjenester til den samiske

befolkningen, og ivareta nødvendig samhandling og koordinering med øvrige helseregioner. Den samiske befolkningens behov for spesialisthelsetjenester skal ivaretas nasjonalt, og kompetanse om samisk helse, språk og kultur må være tilgjengelig i alle deler av landet.

Helse Nord RHF er 100 prosent eid av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Foretaket administrasjon (inkl. SKDE og digitalisering) besto i 2025 av 132 årsverk og er organisert på følgende måte:

Organisasjonskart Helse Nord RHF pr. 1.5.2026

2.2 Interne retningslinjer for arbeidsforhold og menneskerettigheter

Virksomheten i foretaksgruppen skal utøves i samsvar med gjeldende lover, retningslinjer og i tråd med de styringskrav som Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter i oppdragsdokument og foretaksmøter, samt vedtak som fattes av styret. Det er utarbeidet felles regional retningslinje for risikostyring. Foretakene skal organisere risikostyringen og etablere eget risikoregister på en slik måte at de regelmessig og ved behov kan fremvise en samlet vurdering av risiko gjennom de etablerte systemene for virksomhetsstyring og -rapportering.

Foretaksgruppen har felles regionale etiske retningslinjer som skal bidra til refleksjon rundt ulike dilemmaer og situasjoner, hjelpe våre medarbeidere til å ta etisk velbegrunnede valg, ivareta vårt særlige samfunnsansvar og bygge tillit. Tillit hos pasientene og tillit til oss selv som gode rollemodeller for hverandre og som forvaltere av fellesskapets midler. Vi legger til grunn åpenhet, sporbarhet og transparens i vårt arbeid. Samtidig skal ansattes og pasienters personvern ivaretas. Helse Nord har

obligatorisk e-læringskurs for alle medarbeidere om etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene ble sist oppdatert og vedtatt i styret i Helse Nord RHF 2. februar 2022.

Foretaksgruppen har også felles regionale retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold. Formålet med retningslinjene er å sikre likebehandling hos helseforetakene og sørge for at behandlingen er i tråd med arbeidsrettslige prinsipper og gjeldende lov og avtaleverk. Dette innebærer brudd på lover og regler, brudd på Helse Nords etiske retningslinjer og brudd på etiske normer i samfunnet. Helseforetakene har som visjon at ingen kritikkverdige forhold skal forekomme i foretaksgruppen. Når det likevel oppstår kritikkverdige forhold, må dette avdekkes, håndteres og opphøre. Hovedformålet med retningslinjene er å sikre at varsling av kritikkverdige forhold håndteres på en forsvarlig, god og effektiv måte.

Årlig gjennomføres medarbeiderundersøkelsen ForBedring. Undersøkelsen kartlegger ulike sider ved arbeidsmiljø, pasientsikkerhetskultur og HMS (helse, miljø og sikkerhet), som kan ha sammenheng med risiko for uønskede hendelser, eller virke negativt på tjenestens kvalitet og medarbeidernes helse og engasjement. Undersøkelsen er laget for å avdekke utfordringer, føre til lokalt forbedringsarbeid og bidra til at helseforetakene utvikler seg i riktig retning, til beste for både pasienter og ansatte. Alle enheter ved alle helseforetak skal lage handlingsplaner med tiltak innen både bevarings- og forbedringsområder.

Helse Nord RHF har flere retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder som skal bidra til å fremme likestilling og likeverd. Disse publiseres i personalhåndboken og/eller i kvalitetssystemet. Som en oppfølging av aktivitets- og redegjørelsesplikten som følger av Lov om likestilling og forbud mot diskriminering har Helse Nord RHF i samarbeid med tillitsvalgte og verneombud laget en handlingsplan og rapport for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dokumentet oppdateres årlig og blir publisert på helse-nord.no.

2.3 Interne retningslinjer for etterlevelse av åpenhetsloven

Administrerende direktør i Helse Nord RHF har plassert det overordnede ansvaret for oppfølging og etterlevelse av kravene i åpenhetsloven hos Eieravdelingen. Styret har det øverste ansvaret for at foretaket har implementert og operasjonalisert åpenhetsloven.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er forankret i *Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar*, styresak 31-2023, og *Regional retningslinje for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven i Helse Nord*, styresak 81-2023. Retningslinjen beskriver hvilke krav som stilles i de ulike stegene i aktsomhetsvurderingene og hvordan redegjørelsen skal fremstilles og publiseres årlig.

Formålet med aktsomhetsvurderingene er å få oversikt over og vurdere risiko for om det skjer brudd på menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, både internt i virksomheten og hos leverandørkjeder og forretningsforbindelser. Prosessen med å

gjennomføre aktsomhetsvurderinger i Helse Nord er en kontinuerlig forbedringsprosess. Ansvarsfordeling i Helse Nord RHF kan oppsummeres slik:

Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger	Ansvar
Utføre og vurdere aktsomhetsvurderinger	Eieravdelingen
Iverksette tiltak for å forebygge negative konsekvenser	Eieravdelingen

Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger	Ansvar
Gi generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av åpenhetsloven	Eieravdelingen
Opplyse om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som foretaket har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger	Eieravdelingen
Opplyse om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene	Eieravdelingen

Plikt i henhold til informasjonskravet	Ansvar
Gi enhver ved skriftlig forespørsel informasjon om hvordan Helse Nord RHF arbeider i henhold til åpenhetsloven	Kommunikasjons- og samfunnskontaktavdelingen og Eieravdelingen
Publisere årlig redegjørelse offentlig på foretakets nettside innen 30. juni	Kommunikasjons- og samfunnskontaktavdelingen

3 Anskaffelser i Helse Nord RHF

3.1 Anskaffelsespraksis

Helse Nord RHF er omfattet av Lov om offentlige anskaffelser. Alle kjøp av varer og tjenester skal derfor gjennomføres i overensstemmelse med dette regelverket. Helse Nord RHF arbeider i henhold til fullmaktsmatrise som beskriver de ulike myndighetsnivåene. Fullmaktsmatrisen er utarbeidet med sikte på å ivareta krav i Helseforetaksloven, Lov og forskrift om offentlige anskaffelser, skattelovgivning og regnskaps- og bokføringslovgivning. Foretakgruppens anskaffelser gjennomføres primært av Sykehusinnkjøp HF. Foretaksinterne anskaffelsesprosesser ivaretas også av seksjon for anskaffelse og forsyning og seksjon for eksterne helsetjenester, i tråd med fullmakt.

3.2 Seksjon for anskaffelse og forsyning

Foretaksgruppen har regionalt innkjøp- og logistikkssystem med felles datamodeller og integrasjoner mot en rekke fagsystemer. Avtaler kan inngås lokalt av helseforetakene, regionalt i regi av Helse Nord RHF eller nasjonalt.

Seksjon for innkjøp har ansvaret for masterdata og systemforvaltning. Seksjonen koordinerer prosesser knyttet til anskaffelser av varer og tjenester for ca. 6 milliarder kroner for foretaksgruppen årlig. Seksjonen arbeider med regional sortimentstyring, forsyningssikkerhet og regionalt beredskapslager, regionale anskaffelser og leverandør- og kontraktsoppfølging.

3.3 Seksjon for eksterne helsetjenester

Helse Nord RHF tilbyr primært behandling gjennom egne helseforetak. For å supplere tilbudet og ivareta sørge-for-ansvaret, benyttes offentlige avtaler med private leverandører og driftsavtaler med avtalespesialister.

Seksjon for eksterne helsetjenester er en del av eieravdelingen har hovedansvaret for kjøp og forvaltning av avtalebaserte helsetjenester, rekruttering av avtalespesialister og forvaltning av deres driftsavtaler. Seksjonen forvalter avtaler med en årlig verdi på om lag 800 millioner kroner årlig.

Det er inngått avtaler om kjøp av avtalebaserte helsetjenester fra private leverandører innenfor rehabilitering, habilitering, rus, psykisk helsevern, somatiske lidelser og radiologi. Helse Nord RHF har videre driftsavtaler med om lag 90 avtalespesialister, som står for en vesentlig andel av den polikliniske aktiviteten i spesialisthelsetjenesten. Avtalespesialister er legespesialister og psykologspesialister med har driftsavtale med det regionale helseforetaket.

3.4 Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF er et nasjonalt felleseid helseforetak, og har strategisk og operativt ansvar for innkjøp og forvaltning av avtaler til alle landets helseforetak. Sykehusinnkjøp HF er ansvarlig for anskaffelser innenfor et bredt spekter av områder i spesialisthelsetjenesten. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, IT-utstyr, medisinsk-teknisk utstyr, medisinske og administrative forbruksvarer, samt en rekke tjenester. Kategorien bygg- og eiendomsdrift er den største i verdi etterfulgt av kategorien legemidler. De medisinske kategoriene i Sykehusinnkjøp HFs portefølje består av legemidler, kirurgiske produkter, medisinske forbruksvarer, laboratorieprodukter, medisinsk teknisk utstyr, behandlingshjelpemidler og prehospitalt. De medisinske anskaffelsene utgjør cirka 47 prosent av Sykehusinnkjøp HFs totale portefølje.

Anskaffelsene kan deles inn i tre nivå; lokale, regionale og nasjonale anskaffelser. I 2025 har Sykehusinnkjøp HF gjennomført 971 anskaffelser, og forvaltet ca. 8.100 avtaler. Leverandørene er en blanding av distributører, egenprodusenter og datterselskaper av internasjonale anerkjente selskaper. Sykehusinnkjøp HF har stor innkjøpsmakt og det er viktig at innkjøpsmakten brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på lik linje med kvalitet, pris og leveringssikkerhet.

Det er leverandørenes ansvar å ha oversikt over deres førsteleddsprodusenter, men Sykehusinnkjøp etterspør informasjon om produsentland i anskaffelser. For eksempel er det 57 land i kategorien kirurgiske produkter. Kategorien utgjør 152.262 unike artikler fra 147 forskjellige leverandører som har informasjon om produksjonsland. Totalt kjenner foretaket til produksjonsland for 97% av medisinske artikler og 21% av ikke-medisinske artikler. Det jobbes med å få opp tallet på ikke-medisinske varer. Å vite hvor varer er produsert er viktig for å kjenne til risiko i leverandørkjeden.

I 2025 har Sykehusinnkjøp, i samarbeid med de svenske regionene gjennomført revisjon av et medisinsk selskap med produksjon i Taiwan. Revisjonen tok spesielt for seg migrantarbeiderproblematikk, da det settes krav om policy for null-toleranse for rekrutteringsavgifter. Dessverre viste revisjonen funn av ufullstendig og forsinket tilbakebetaling av rekrutteringskostnader, diskriminerende ansettelsespraksis basert på kjønn og nasjonalitet. Migrantarbeiderne var ekskludert fra prosesser knyttet til arbeidernes komité, og at månedlig overtid oversteg lovlig grense. Det er oppnådd enighet om «corrective action plan» (CAP), som følges tett opp sammen med leverandøren. Swedwatch kunngjorde juni 2025 en rapport om tekstilindustrien i Pakistan. Der var det gjort funn av manglende arbeidskontrakter, hvilket er en kjent problemstilling i Pakistan. Basert på funnene har Sykehusinnkjøp hatt dialog med tekstilleverandører hvor dette er gjennomgått. Sykehusinnkjøp anser at leverandørene har et langsiktig samarbeid med sine pakistanske leverandører der også arbeidernes kontraktuelle tilknytning til arbeidsgiver er tema. Oppfølgingen av leverandører i Pakistan vil fortsette.

Policy for bærekraft bidrar til å ivareta at følgende krav i stiftelsesvedtektene til Sykehusinnkjøp HF tilfredsstilles: «Helseforetaket skal sørge for at anskaffelsene skje på korrekt og samfunnsansvarlig måte. Helseforetaket skal være en pådriver for etisk handel og miljøvennlige innkjøp». Policyen stadfester at Sykehusinnkjøp HF som offentlig innkjøper skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant og ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter det er risiko for brudd på slike rettigheter.

For å gjøre gode prioriteringer, har Sykehusinnkjøp HF utarbeidet handlingsplan for prioriterte områder innen samfunnsansvar med grundige risikovurderinger i tett dialog med eierne og kunder. Handlingsplanen ble gjennomgått med alle kategoriområdene for å identifisere risiko og iverksette målrettede tiltak innen de enkelte kategoriene. Tiltakene er samkjørte med tiltak i kategoriplanene i de kategoriene der det er utarbeidet kategoriplaner.

Sykehusinnkjøp HF gjennomfører aktsomhetsvurderinger for anskaffelser som de har ansvar for, det samme gjelder oppfølging av forespørsler.

Les mer om aktsomhetsvurderingene i Sykehusinnkjøp HF her:

<https://www.sykehusinnkjop.no/49bda3/siteassets/dokumenter/om->

3.5 Sykehusbygg HF

Sykehusbygg HF er et nasjonalt felleseid helseforetak, som utfører tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter. Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon og erfarings- og kompetanseoverføring. Foretaket skal skape fremtidsrettede bygg for pasienter og ansatte som er helsefremmende og driftseffektive gjennom sykehusets levetid.

Sykehusbygg HF er en pådriver for at utviklingsplaner og prosjekter i tidligfasen går i en mer bærekraftig retning. På denne måten kan sykehusene møte lavutslippssamfunnets forventninger og pålegg. Sykehusbygg HF bidrar til etterlevelse av Eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap — Statens direkte eierskap i selskaper) ved at byggeprosjektene utvikles og gjennomføres i tråd med kravene i *Standard for klima og miljø* i sykehusprosjekter. Standarden stiller krav om at alle prosjekter fra tidlig fase etablerer miljømål, bl.a. innenfor klimagassreduksjon og energieffektivisering.

Sykehusbygg HF skal benyttes i alle byggprosjekter med en verdi over 500 millioner kroner. I prosjektporteføljen for 2025 er prioritering av oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår og bærekraftig virksomhetsøkonomi hos kontraktsparter og medhjelpere, videreført. I 2025 er det utført 37 seriøsitetsskontroller på lønns- og arbeidsvilkår i byggeprosjektene. Kontroller utføres både av Seriøsitetsskoordinator på vegne av byggherre og av kontraktsparter til byggherre. I noen tilfeller er det også utført kontroller av kontrolletater som Arbeidstilsynet og Skatteetaten. Ingen av kontrollene var i Helse Nords portefølje, som følge av at begge prosjektene i Hammerfest og Narvik var i avslutningsfase.

Les mer om arbeidet med samfunnsansvar og Sykehusbygg HF sin årlige redegjørelse for aktsomhetsvurderinger på sykehusbygg.no.

4 Kartlegging og risikovurdering

4.1 Kartlegging av produkter, tjenester og samarbeidspartnere

Kartlegging av produkter, tjenester og samarbeidspartnere er gjort ved en systematisk gjennomgang av leverandører og samarbeidspartnere. Disse identifiseres ved bruk av regnskapsdata, hvor leverandører som har fakturert oss i løpet av regnskapsåret blir kartlagt. Disse blir videre klassifisert etter parametere som landrisiko, volum/omfang og hvilken bransje de operer i.

Samlet sett er det registrert ca. 670 leverandører i leverandørregistret for Helse Nord RHF i 2025. Dette tallet er ikke isolert fra leverandører som det er inngått avtaler med gjennom Sykehusinnkjøp HF. Av disse utgjør flesteparten norske leverandører, og et mindre antall utenlandske leverandører. Vi er oppmerksomme på at deler og komponenter kan ha andre opprinnelsesland.

Om lag halvparten av leverandørene har en kjent eller dokumentert rammeavtale eller annen avtale i arkivsystemet eller tilsvarende system om kjøp av varer eller tjenester. Anskaffelser målt i kroner for rapporteringsåret fordeler seg slik:

Anskaffelser målt i kroner for regnskapsår 2025	Antall leverandører
Kroner 1 til 100 000	Ca. 400 leverandører
Kroner 100 000 til 1 000 000	Ca. 150 leverandører
Kroner 1 000 000 til 10 000 000	Ca. 80 leverandører
Over kroner 10 000 000	Ca. 40 leverandører

4.2 Kategorisering av anskaffelser

Produkter, tjenester og samarbeidspartnere kan organiseres i sju hovedkategorier for å sikre en oversiktlig og strukturert tilnærming. Dette inkluderer ulike typer produkter, tjenester som støtter kjernevirksomheten, og Helse Nord RHF's samarbeidspartnere.

4.2.1 Reiser, overnatting og konferansetjenester

Sykehusinnkjøp HF har inngått nasjonale rammeavtaler angående hotelltjenester, flyreiser og reisebyråtjenester. Det er også inngått nasjonal rammeavtale som gjelder kurs og konferansetjenester. Helse Nord RHF benytter disse avtalene og flesteparten av leverandørene benyttet i regnskapsåret er i henhold til avtale og består av norske leverandører. Det er et mindre antall kjøp knyttet til kurs, seminarer og lignende som er utenfor avtale, men i henhold til lov om offentlige anskaffelser.

4.2.2 IKT-produkter og systemer

IKT-produkter og systemer innebærer blant annet virksomhetsinterne systemer for eksempel regnskaps- og lønningssystem, arkivsystem og HR-system som er foretaksinterne anskaffelser. Helse Nord RHF benytter i tillegg nasjonale rammeavtaler etablert av Sykehusinnkjøp HF, der det er hensiktsmessig. Dette gjelder blant annet datarom, hvitevarer/små-elektrisk, kaffeautomater, vannautomater også videre. Enkelte leverandører er ikke norske, men er fra vestlige land.

4.2.3 Mat, drikke, tekstiler og velferdstiltak

Sykehusinnkjøp HF har inngått nasjonale rammeavtaler som gjelder grossistvarer som benyttes primært. Dette gjelder blant annet kaffe, frukt, grønt også videre. Grossistvarer anskaffes som velferdstiltak for ansatte.

Helse Nord RHF kjøper mat- og drikkevarer fra ulike leverandører i forbindelse med møtevirsomhet i egne kontorlokaler. Anskaffelsene består i hovedsak av kjøp fra norske serveringsvirksomheter. Disse er utenfor avtale og kjøp fra kroner 1 til 100 000.

Helse Nord RHF har enkelte kjøp knyttet til personrettede velferdstiltak, for eksempel blomstergaver eller gavekort. Leverandørene er utenfor avtale og består av kjøp fra kroner 1 til 100 000. Anskaffelse av tekstilprodukter skjer via norske leverandører og er av lite omfang. Disse leverandørene er utenfor avtale og består av mindre kjøp fra kroner 1 til 100 000.

4.2.4 Lokaler, kontorrekvisita, forbruksmateriell og møbler

Langtidsleie av kontorlokaler og renholdstjenester er foretaksinterne anskaffelser. Sykehusinnkjøp HF har inngått nasjonale rammeavtaler som gjelder forbruksmateriell og kontorrekvisita. Helse Nord RHF benytter disse avtalene og flesteparten av leverandørene benyttet i regnskapsåret er i henhold til avtale og består hovedsakelig av norske leverandører. Sykehusinnkjøp HF har inngått avtaler som gjelder kontormøbler, stoler og garderober som benyttes primært av foretaket. Helse Nord RHF har også kjøp av møbler fra leverandører utenfor avtale og består av mindre kjøp fra kroner 1 til 100 000.

4.2.5 Helsetjenester

Helse Nord RHF tilbyr spesialisthelsetjenester gjennom egne helseforetak, samt ved kjøp fra private leverandører og driftsavtaler med avtalespesialister. Helse Nord RHF har inngått forpliktende avtaler med private leverandører av helsetjenester innen rehabilitering, habilitering, rusbehandling, psykisk helsevern, somatiske lidelser og radiologi. Det er inngått om lag 90 driftsavtaler med avtalespesialister i regionen. Avtalespesialistene står for en betydelig andel av den polikliniske aktiviteten i spesialisthelsetjenesten. Kjøp av helsetjenester utgjør flesteparten av leverandørene ved kjøp over 10 mill. kroner.

4.2.6 Konsulent tjenester

Sykehusinnkjøp HF har inngått nasjonale rammeavtaler som gjelder ulike konsulent tjenester, blant annet innen arkiv, IKT, rekruttering, strategi og lederutvikling, innkjøp, logistikk og økonomi og internrevisjon og gransking. Helse Nord RHF benytter disse avtalene og flesteparten av leverandørene benyttet i regnskapsåret er i henhold til avtale og består hovedsakelig av norske leverandører.

4.2.7 Samarbeidspartnere

Helse Nord RHF samarbeider med ulike universiteter og støtter forskjellige forskningsprosjekter. For eksempel har Helse Nord RHF siden 2010/2011 hatt et tuberkuloseprosjekt i Malawi (Helse Nord Tuberculosis Initiative, HNTI). Hvor det langsiktige målet for prosjektet var å bygge lokal forskningskapasitet som er bærekraftig, av ypperste kvalitet, og som bidrar til lokal og internasjonal tuberkulosekontrollpolitikk- og praksis.

4.3 Risikovurdering

Risikovurderingen (2024) er gjort ved gjennomgang av leverandørporteføljen og samarbeidspartnere til Helse Nord RHF. Hensikten er å tilegne kunnskap om og oversikt over egen virksomhet og leverandører, forstå risikobildet og forstå hvor foretaket har kontroll og påvirkningsmuligheter.

Risikovurderingen baserer seg på Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2025) og annen tilgjengelig informasjon om hvordan virksomheter kan påvirke menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Blant annet utgir Walk Free hvert år Global Slavery Index, et datasett om moderne slaveri, som presenterer en land-for-land-fordeling av risiko for forekomst av moderne slaveri. Samt hvert år vurderer ITUC lands overholdelse av kollektive arbeidsrettigheter og dokumenterer regjeringer og arbeidsgivers brudd på anerkjente rettigheter. Følgende kriterier ligger til grunn for prioritering av tiltak:

Kriterier for prioritering av tiltak
Kunnskap om risiko (land/bransje/produkt)
Volum/omfang
Rammeavtale/engangskjøp
Kritisk viktig produkt/tjeneste
Produksjonsprosess
Ressurser og kompetanse
Bransjer/sektorer vi ikke har kunnskap om

4.4 Funn som følge av risikovurdering

Helse Nord RHF er bevisst på sitt ansvar og ønsker å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er forankret i våre interne retningslinjer som gjelder for alle ansatte. I Helse Nord RHF vurderer vi interne forhold til å utgjøre lav risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Helse Nord RHF rutiner er veletablerte og dokumenterte med HMS-håndbok, personalhåndbok, kvalitetshåndbok, etiske retningslinjer og beredskapsplaner. Disse er tilgjengelig for alle ansatte til enhver tid gjennom intranettsiden vår. I tillegg gjennomgår alle nyansatte obligatoriske opplæringer.

En betydelig andel av anskaffelsene til Helse Nord RHF er i regi av seksjon for eksterne helsetjenester består av helsetjenester som leveres av norske tjenesteleverandører. Det er utarbeidet konkurransedokumenter for hva helsetjenestene vi kjøper skal inneholde og hvilke krav som skal stilles til leverandøren. Avtalen inkluderer vedlegget *Etiske krav til leverandør* som ivaretar leverandørens ansvar knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. For anskaffelser som er i regi av seksjon for innkjøp brukes *Etiske krav til leverandør* som vedlegg til avtaler, og dokumentet ble oppdatert høsten 2024.

Med tanke på vareleverandører, er det særlig innenfor råvareproduksjon at risikoen for menneskerettighetsbrudd er høy. Dette gjelder særlig anskaffelser av blant annet kontorrekvisita, IKT-utstyr, samt mat- og drikkevarer. DFØ omtaler blant annet tonerkassetter, penner, batterier, papirprodukter, mobiltelefoner, dataskjermer, datamaskiner, kontorstoler, skrivebord, kaffe, te, kakao, frukt og grønnsaker som høyrisikoprodukter. Årsaken er at råvareproduksjon ofte foregår i deler av verden hvor det ikke stilles samme krav til helse, miljø og sikkerhet eller arbeidsforhold, og hvor arbeidstakerrettighetene er svake.

Anskaffelse av kontorrekvisita og mat- og drikkevarer (grossistvarer) er av lite omfang og gjøres primært i henhold til inngåtte rammeavtaler i regi av Sykehusinnkjøp HF med bransjer og sektorer vi kjenner til og har kunnskap om. I tillegg består disse innkjøpene i hovedsak av norske leverandører. Ved kjøp av IKT-utstyr som PCer, mobiler, dataskjermer også videre benyttes rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF.

Langtidsleie av kontorlokaler er foretaksinterne anskaffelser. I tillegg forvalter Helse Nord RHF flere avtaler knyttet til IKT-systemer. Flere av disse avtalene innebærer betydelige økonomiske verdier. IKT-produkter er definert som et høyrisikoprodukt ifølge DFØ på grunn av at produksjon av elektronikk innebærer ofte utfordringer som lave lønninger, tvungen overtid, dårlige arbeidsforhold og manglende sikkerhetsutstyr for arbeidere. I tillegg er det enkelte kjøp som forekommer utenfor avtale, for eksempel ulike personrettede velferdstiltak som kjøp av mat- og drikkevarer fra serveringsvirksomheter og gaver fra blomsterforretninger.

Risikoområde	Risiko
Mat- og drikkevarer fra serveringsvirksomheter	Lav/moderat risiko
IKT-systemer	Lav/moderat risiko
Kjøp utenfor avtale	Lav/moderat risiko

4.5 Tiltak for å stanse, redusere og forebygge

Det er ikke identifisert faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser gjennom våre aktsomhetsvurderinger. Derimot har vi identifisert forbedringsområder knyttet til oppfølging av avtaler og behov for å etterspørre informasjon om hvordan enkelte leverandører arbeider med og sikrer etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

I arbeidet med å fremme ansvarlig virksomhet er vedlegg *Etiske krav til leverandør* oppdatert og skjerpet for ivaretagelse av samfunnsansvar i leverandørkjeden. Vedlegget er tilgjengelig på helse-nord.no. I tillegg er det utarbeidet et spørreskjema til leverandører som handler om etterlevelse av åpenhetsloven. Hensikt er å få innsikt i leverandørenes arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

I 2024 iverksatte Sykehusinnkjøp HF prosess for å anskaffe verktøy med funksjonalitet for å følge opp kontrakter. Verktøyet er under implementering i 2026, og blir gjort tilgjengelig også for Helse Nord RHF. Se redegjørelse fra 2023 som sier «... vi skal *benytte kontraktsadministrasjonsverktøy for å ha oversikt over avtaler* for å redusere risiko.»

Kontraktsoppfølgingsverktøy styrkes innkjøperes mulighet for å følge opp kontrakter systematisk og bidrar til å oppdage avvik tidlig og styrker samarbeidet med leverandører.

Å redusere unødvendig forbruk og øke ombruk fra sykehusdrift er et prioritert område i Helse Nord. Forbruket av engangsprodukter, og særlig forbruksmateriell, er økende i sykehusene. Livsløpsanalyser (LCA) viser at det er høyere risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter i produksjon av engangsprodukter enn flergangsprodukter.

I 2025 har de fire helseregionene vedtatt nytt felles klima- og miljømål om å redusere unødvendig forbruk, øke ombruk og materialgjenvinning. For mer informasjon vises til styresak 84-2026 som er publisert på nettsidene.

4.6 Kontaktinformasjon

Ved ønske om mer informasjon om Helse Nord RHF tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, send en skriftlig henvendelse med begrunnelse til postmottak@helse-nord.no.

Kirkenes, 18. juni 2026

Gunnar Alskog
Styreleder

Rune Gjertin Rafaelsen
Nestleder

Tor Ingebrigtsen
Styremedlem

Marit Kemi
Styremedlem

Tone Helen Hauge
Styremedlem

Sissel Alterskjær
Styremedlem

Hanne Elise Skare
S. Isaksen
Styremedlem

Martin A. Øien Jenssen
Styremedlem

Anne-Malene
Styremedlem

Harald Larssen
Styremedlem

Marit Lind
Administrerende direktør

